No. 1969 Zaterdag 8 October 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Brandgevaar in onze haven.

Voorop ga de uitdrukkelijke verklaring, dat de bijzondere belangen der CURAÇAOSCHE PETROLEUM MAATSCHAPPY, en het algemeen belang der veiligheid voor schepen binnen onze haven niet vijandig tegenover elkander staan, maar als aan elkander ondergeschikt, vriendschappelijk samen gaan.

Het Koloniaal Bestuur, dat op moet komen voor het belang zijner burgers, en de Directie der **C. P. M.** strevend naar hooger opbloei van het bedrijf, verlangen beiden, dat Curaçao voortdurend toeneme in belangrijkheid als oliehaven.

De bespreking derhalve van het brandgevaar in onze haven, naar aanleiding van den grooten voorraad licht brandbare stoffen op de *Isla* aanwezig, kan een zeer vriendschappelijk karakter dragen.

Het dient zoowel het bizonder belang der **C. P. M.** als het algemeen belang der Kolonie, en is gewichtig genoeg om beider volle aandacht waard te zijn.

De gevolgen van een grooten brand op de terreinen der raffinaderij zijn eenvoudig niet te berekenen, zoomin voor de *Maatschappij*, als voor de Kolonie.

Maar nu mag men zijn verbeelding toch ook weer niet al te vrij spel laten. Vrees is een slechte raadgeefster, omdat ze zoo zenuwachtig maakt.

En een groot gevaar moet men uiterst kalm onder de oogen zien.

Vooreerst: op de Raffinaderij is men ook overtuigd, als het ware met vuur te spelen. Het brandgevaar heeft de noodige voorzorgsmaatregelen in het leven geroepen; men is altijd op zijn hoede en waakzaam.

De wereld wijd vertakte Maatschappij heeft ondervinding genoeg op dit punt.

Alleen, op het oogenblik dat er, wat God verhoede, brand uit zou breken in de het dichtst bij de haven staande olietanks, is het in 't belang der *Maatschappij* den brandenden oliestroom zoo spoedig mogelijk af te leiden van haar eigen terrein naar het Schottegat.

Om grooter ramp te voorkomen.

Het belang van onze haven echter eischt, dat de brandende olie zoo min mogelijk naar hare wateren afvloeit.

Bij werkelijk uitslaanden brand kan er dus botsing van belangen ontstaan.

De *Isla* doet goed den brandstroom zoo gauw mogelijk te loozen, en wij willen dat brandende goedje in onze haven niet.

Wij mogen echter niet vergeten, dat het beperken van eventueelen brand op de *Isla* en het voorkomen van meer algemeene vernieling der Raffinaderij, wat een nationale ramp zou zijn voor Curaçao, wel degelijk in het algemeen belang is der Kolonie.

Minstens een jaar lang zou onze haven geen oliehaven meer zijn, als de Raffinaderij niet geregeld door kan werken, en vele booten zouden elders moeten gaan bunkeren, om later daar misschien te blijven hangen.

Ook zouden we het nog hebben af te wachten, of de *Bataafsche* bereid is, weer geheel opnieuw op Curaçao te beginnen, bij algeheele vernieling door brand.

Het is dus werkelijk in het algemeen belang der Kolonie bij een ramp als brand op het petroleumterrein en de Raffinaderij alle faciliteiten te bieden die het brandgevaar zooveel mogelijk verminderen voor dat Grootbedrijf. En nu ligt het toch voor de hand, dat bij het springen bijv. van een brandenden tank de vlammende olie zoo spoedig mogelijk wordt afgevoerd van het terrein naar het Schottegat.

Dat is praktisch genomen het brandgevaar in onze haven. Daar komt het brandgevaar voor ons praktisch op neer.

Maar, zou het zóó ver wel ooit komen?

Dat kunnen we immers gemakkelijk verhinderen.

Tusschen onze haven en de *Isla* ligt het Schottegat. Daarbinnen kan heel wat olie op het water ronddrijven en rustig uitbranden.

De schepen, die toevallig in het Schottegat zouden zijn, moeten maar spoedig een goed heenkomen zoeken naar de eigenlijke haven, het Kanaal.

Zou zoo'n brand dan lang kunnen duren?

Er zijn in het Schottegat tusschen de vele, kleine eilandjes en langs de landtongen verschillende stroomingen, die de olie naar verschillende richting wegtrekken en verspreiden. De aldus wijd en zijd verspreide olielaag zal van zelf al zeer dun worden en spoedig zijn op gebrand.

Heel veel schade kan er langs de oevers van het Schottegat niet worden aangericht.

Zaak is het echter de brandende olie op te sluiten in het Schottegat en ieder door dringen naar de eigenlijke haven te weren.

Kan dat?

De Oorlog leerde den Yankees de haven van New York af te sluiten met een net.

Dat zou hier natuurlijk niet baten.

Maar, volgens onze bescheiden meening, wel met een aan- en in-eensluitende reeks van pontjes van onbrandbaar beton. Een tweede schipbrug dus aan het eind onzer haven; maar van beton, liggend op de oppervlakte van het water en alle olie binnen het Schottegat houdend.

Zoo breed is de ingang van het Schottegat toch niet! Die 40 a 50 pontjes kunnen ook de heele wereld niet kosten, worden met eigen brandpiket bemand, dat geregeld eens per maand oefening houdt, en daardoor in een ommezien die pontjes met aan de achterzijde uitstekende randen in elkander schuiven tot een aaneensluitenden, ondoordringbaren cementreep, welke alle ronddrijvende olie tegenhoudt.

Als er geen oefening is van het brandpiket, liggen die ponfjes langs de beide oevers van de haven, of op een bepaalde plaats, welke bij brandgevaar vlug te bereiken is.

Gaarne geven we ons idee voor een beter prijs, maar wilden het toch niet onder ons houden. Misschien maakt het de tongen los en de pennen vaardig.

Op *Motet*, dat een tweede Vesuvius kan worden, als daar de tanks in brand vlogen, zouden we de olie willen afvoeren omlaag in de vlakte achter de hoogte waar de tanks nu staan. Daar kan de brandende olie ook rustig uitbranden zonder veel schade te doen.

Een cementen ringmuur rond die tanks met slechts één opening met cementen afvoergoot aan de kant der vlakte zou de stad vrijwaren met brandende olie overgoten te worden.

De kosten ook voor dit brand weermiddel zijn betrekkelijk gering.

Open Brief aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur van Curaçao.

Cuba, Central Delicias.

EXCELLENTIE,

Ondergeteekenden, allen Nederlandsche onderdanen, verzoeken Uwe Excellentie, als het mogelijk is, ons te helpen om van Cuba weg te komen.

De Compagnie laat ons geheel aan ons lot over. Werk is er niet meer, dus kunnen wij ook geen geld verdienen om zelf onze reis te betalen.

Verschillende onzer landgenooten liggen hier ziek, velen zijn zwak en uitgeput door gebrek aan voedsel en zonder onderdak.

Sommigen onzer zijn nog in het gelukkige bezit van 10 dollar; maar de Kapiteins der Nederlandsche schoeners eischen er 20 en willen hen voor 10 dollar niet medenemen.

Onze eenige redding verwachten wij van de bemiddeling van het Koloniaal Bestuur. Wij zien geen andere uitkomst mogelijk.

Van Uwe Excellentie de onderdanige dienaars:

Hendrik van Kampen, Gepensioneerd militair W. I. Leger.

Remigio de Palm, Ofracio Stode en Mathias Cecilia van Bonaire.

Mario Gravestein van Curaçao.

Johannes Rasmijn, Benino Angel, Jacobo Naar, Mengelito Wels, Ogenio Tiel, Miguel Tiel, Jacobo Tiel, Victor Gomez, Ramon Tromp, Marti Tromp, Servacio Tromp, Frits Maduro, Sebastian Wiels, Luis German, Frits Laclé, Gilberto Tromp, Guan Cruz, allen van Aruba.

Tandheelkunde.

In de memorie van toelichting las men, dat het in tegenstelling met de thans bestaande wettelijke regelingen noodig voorkwam het examen voor tandheelkundige voortaan slechts in het Nederlandsch te doen plaats hebben.

Algemeen was men hierover verbaasd; de overwegingen, die tot dit voorstel geleid hebben kon men ook na breedvoerige besprekingen en ernstig onderzoek niet bevroeden.

Is het de bedoeling niet-Nederlandsche tandheelkundigen te weren? En dat in een kolonie als Curaçao, zoo ver van Nederland verwijderd en omringd door niet-Nederlandsch sprekende volkeren?

Als men bedenkt, dat tegenwoordig uitstekende tandheelkundigen door Amerika worden geleverd, terwijl het een notoir feit is, dat het zeer lastig, zoo niet onmogelijk is Nederlandsche krachten voor deze kolonie te winnen, dan vertrouwden de Afdeelingen, dat het Bestuur wel bereid zal zijn in deze een ander standpunt in te nemen.

De Afdeelingen wenschten integendeel als hun meening te kennen te geven, dat het voor een plaats als Curaçao vooral geboden is in dit opzicht voor vreemdelingen gelijke bepalingen te maken als voor Nederlansche onderdanen.

Dit principe wilde men ook ten grondslag gelegd zien aan de examen-eischen, niet alleen voor tandheelkundige, maar ook aan die van apothekers en genees-, heel- en verloskundige.

Artikelen.

Art. 1. Op in de algemeene beschouwingen aangegeven gronden wilde men het Bestuur in overweging geven artikel 1 van dit onderwerp aan te vullen met een nieuwe littera, ongeveer luidende:

„bezitters van het diploma als tandheelkundige in den vreemde behaald, die voor de examencommissie bedoeld in art. 33 van de gezondheidsverordening (P. B. 1917 No. 44) een gunstig examen hebben afgelegd.

Van dit examen zijn vrijgesteld de bezitters van een diploma als bewijs van goed afgelegd examen als tandheelkundige voor autoriteiten en in plaatsen voorkomende op een door den Gouverneur vast te stellen lijst, mits zij ten genoege van de Examencommissie bovenbedoeld hun identiteit bewijzen."

De bepaling, dat het examen in het Nederlandsch geschiedt, zag men gaarne vervallen. De bepalingen in P. B. 1917 No. 22 of de bepaling, dat het examen in elke taal, mits de Examencommissie die verstaat, kan worden afgenomen, zijn hier beter op hun plaats.

Het zevende lid van dit artikel zou in overeenstemming met het bovenstaande kunnen luiden: „Indien de candidaat echter in den vreemde zijn diploma heeft verkregen, moet instede van de verklaring in het vorige lid bedoeld, vóór de toelating tot het examen dit diploma worden overgelegd.

Art. 2. Men gaf in overweging de laatste zinsnede van dit artikel aan te vullen in dezen geest:

„en zij, die een diploma overleggen in den vreemde behaald op de wijze als omschreven in art. 1."

Art. 9. In het belang van tijdelijk afwezigen komt het wenschelijk voor dit artikel met nog een zinsnede aan te vullen, ongeveer als volgt:

„Met afwijking van het in het vorig lid bepaalde, moeten zij, die in de kolonie gevestigd zijn geweest, doch op het oogenblik van het in werking treden dezer verordening niet in de kolonie vertoeven vóór het hervatten van hun praktijk hunne akte van bevoegdheid door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst voor gezien laten teekenen."

WENSCHELIJKHEIDS-BEGROOTING.

Nota van Wijziging

IN DE ONTWERP-VERORDENING.

Eenig artikel.

1o. sub. f. Het bedrag uitgetrokken voor verhooging van onderartikel 135 word verhoogd met f 4.500,— en nader vastgesteld op f 15.300,—.

TOELICHTING.

De rioleering voor de privaten van de Hendrik- en Emmascholen en voorziening van die gebouwen van closets, enz. met waterspoeling is reeds lang voorgenomen maar kon, tengevolge van verschillende omstandigheden, nog niet worden uitgevoerd. De kosten van dit werk, bij de uitvoering waarvan gebruik zal worden gemaakt van reeds betaalde materialen, voor zoover deze in voorraad zijn, worden geraamd op f 10.500,—, d. i.: f 5000,— voor de Hendrikschool en f 5500,— voor de Emmaschool.

Ten einde nog dit jaar een aanvang met dit werk te kunnen maken wordt hierbij, als eerste termijn, een krediet van f 4500,— aangevraagd.

Willemstad, den 24n. September 1921.

De waarnemende Gouverneur van Curaçao,

J. B. GORSIRA.

WAT RUSLAND LEERT.

Steeds talrijker worden de mededeelingen en steeds gruwelijker in hare bizonderheden over de toestanden in het ongelukkige Rusland.

Achtereenvolgens geteisterd door oorlog, burgeroorlog en revolutie is het thans na eenige jaren van bolsjewistisch bestuur aan een nooit gekende ellende ten prooi, terwijl de vooruitzichten wanhopig zijn.

„De winter van 1921/22 in bolsjewistisch Rusland zal de grootste tragedie doen zien, welke de wereld ooit gekend heeft", verklaarde dezer dagen een Engelschman, die jaren lang in Astrakan had gewoond, aan een redacteur van de Londonsche *Pall Mall.*

En het *Volk* brengt verschillende uitingen naar voren van een Duitschen communist ARTHUR HOLLITSCHER — een onverdacht getuige dus — die als gloeiend vereerder van Moskou naar het land der Sovjets ging, maar als hevig-telleurgestelde door het bolsjewistisch wanbestuur terugkwam.

Van zijn driemaandsch verblijf in Rusland vertelt hij in een onlangs verschenen boek de vreeselijkste dingen, en afgrijselijk zijn de schilderingen van die ontzettende verwaarloozing en verarming, die hij overal vond.

Wij citeeren uit het *Volk*:

Maar terwijl de arbeiders verhongeren en bevriezen, verheft zich tot nieuwen welstand de nieuwe Sovjetbureaukratie. Daarover schrijft Hollitscher: „In Rusland heb ik het meest ongehoorde, het meest onmetelijke lijden in alle groepen der bevolking gevonden. Doch vroolijk en welgemoed heb ik slechts één groep gezien n.l. een in den werkelijken zin van het woord parasitaire, burgerlijke middengroep van nieuwe beambten. Deze groep van een — naar men ze gerust kan noemen — nieuwe bourgeoisie, de zoogenaamde Sovjet-bourgeoisie, bestaat uit eergierige, cynische, onbetrouwbare lieden." In hun handen ligt niet alleen het staatsbestuur; zij beschikken ten slotte ook over het persoonlijk lot van ieder mensch, wiens arbeidstaak, wiens dagelijksch voedsel zij bepalen, over wier leven en vrijheid zij beschikken.

Hiermede zijn wij reeds tot de politieke verhoudingen in Rusland genaderd. Daarover schrijft de bezoeker: „Terstond na het overschrijden der grens bespeurt men een zekeren atmosferischen druk van onvrijheid en wantrouwen. Schoften in vilten pantoffels sluipen door de gangen en rondom het sleutelgat vergaart zich de vettige afdruk van ongewasschen ooren. Deze druk is zwaarder te dragen dan alle andere nooden, die men in Rusland aan eigen lijf ondervindt. Alles wat men aan geschreven en gedrukte zaken bij zich heeft, moet vóór het verlaten van het land aan de Wetsjeke ter controle getoond worden." Al wat in Rusland in druk verschijnt, is produkt van regeering of communistische partij, wat hetzelfde is. Zij alleen bezit drukkerijen en papier. En van welken aard zijn dan haar kranten! Zoo de „Prawda": „Zij is voor driekwart met polemiek gevuld, polemiek tegen tegenstanders, die zich niet verweren mogen; de rest bestaat uit binnen- en buitenlandsch nieuws, dat uitsluitend op vooruitgang der wereldrevolutie betrekking heeft en den lezer allengs met woede en weerzin vervult."

Maar het onderwijs dan, kommunistisch onderwijs, waarvan de Moskou-maniakken zulke wonderen plachten te vertellen! Ach! Het ontbreekt aan papier voor schoolboeken en schriften, aan potlooden en pennen ook aan onderwijzers. Vele honderdduizenden arme kinderen hebben geen schoenen en kunnen niet naar school gaan. De onderwijzers zijn, vooral in de afgelegen plaatsen onvoldoende bezoldigd en hun loon-in-natura reikt niet voor het noodigste. Velen gaan als schrijver naar het front. Arme onderwijzeressen verkoopen hun haar voor een stuk brood, verhuren zich als dienstboden bij welgestelde boeren, schrobben de vloer in koelakenhuizen!"

„Dat is, zegt het *Volk*, Rusland, zooals het in werkelijkheid is na vier jaar communistisch bewind."

Het is afschuwelijk inderdaad.

Maar twee opmerkingen vloeien hierbij als vanzelf uit de pen.

Ten eerste, dat het geweldig fiasco van het communisme ook de radicale veroordeeling van het socialisme beteekent, waarvan, zooals wij reeds meermalen schreven, het bolsjewisme in socialen en economischen zin *de consequente doorvoering, en toepassing* is, en waarmee het op denzelfden *materialistischen* grondslag staat.

En ten andere, dat thans in Rusland weer duidelijk gebleken is, hoezeer een volk behoefte heeft aan een krachtigen middenstand en een goed georganiseërde arbeidersklasse.

Beide ontbraken feitelijk in het reusachtige Rijk, evenals een organisatie der boeren, zoodat men er de schrijnendste tegenstellingen vond en de dictatuur, nu eens in dezen, dan in genen vorm, zich in de plaats kon stellen van een gezonde democratie.

Het is een verschrikkelijke les, met bloed en tranen geschreven, welke het in den uitersten nood verkeerende land aan de wereld geeft.

(Het Centram.)

Wie geeft het goede voorbeeld?

„L'Oeuvre" vraagt wie er zich op zal offeren om het leven minder duur te maken.

— Wil het leven goedkooper worden, zeggen de patroons, dan moeten eerst de salarissen verlaagd worden.

— Neen, antwoordden de gesalarieerden, maak eerst het leven goedkooper. Zoolang alles zoo duur blijft kunnen wij geen genoegen nemen met vermindering van ons inkomen.

— Gij moet beginnen .....

— Na u, alstublieft .....

Daar staan we.

„L'Oeuvre" zegt het zonder aarzelen: de patroons moeten beginnen. De eenige rechtvaardiging van het kapitaal, aldus het blad, is dat het risico loopt: het risico van de winst en het risico van het verlies. Het is zeker onaangenaam te denken, dat er een overgangsperiode kan zijn, waarin de patroons minder zullen verdienen, ja, zelfs een beetje verliezen.

Maar de patroons, vervolgt l'Oeuvre" zullen zeker 't met mij eens zijn, dat die afwezigheid van winst, dat verlies, hun minder zwaar zal vallen, dan het vooruitzicht, dat gedurende die overgangsperiode hun arbeiders en hun andere personeel niet voldoende te eten hebben.

In een zoo delicate kwestie, vervolgt „l'Oeuvre", kan men niet beter doen dan het oog houden op wat er vooraf is gegaan. Hoe is het dan wel gegaan in den tijd, dat het leven, wel verre van goedkooper te worden, voortdurend duurder werd? Hebben de patroons toen, de geweldige winsten voorziende, die zij gingen maken, uit zich zelf aan hun personeel voorgesteld het loon te verhoogen? Neen, immers.

Eerst toen de winsten in hun zak waren, hebben zij meer of minder spontaan, met meer of minder edelmoedigheid — het was voor een ieder een kwestie van karakter — de gesalarieerden tot het verdeelen van de koek toegelaten.

Wij kunnen ons moeilijk voorstellen, zegt „l'Oeuvre", dat de patroons nu tot hun personeel kunnen komen zeggen:

— Wij zijn vóór gegaan, toen er wat te verdienen viel. Ieder zijn beurt, gaan jelui nu voor, nu er wat te verliezen valt.

Nederland.

De Dienstplichtwet.

De nieuwe Minister van Oorlog is bijzonder vlug met zijn reorganisatievoorstellen. En bescheiden is hij ook. Want, hoewel zijn stelsel weer geheel nieuw is, heeft hij het ingediend als een „nota van wijzigingen" op het ontwerp Pop. 't Is heusch wel iets meer.

Met twee woorden willen we zeggen, waar het op neer komt.

De onderscheiding tusschen kern- en reserve-troepen vervalt. Het contingent wordt vastgesteld op 21,500 man, waarvan 2000 "ter goedmaking van het eerste dienstjaar op de lichtingsterkte te lijden verlies." De eerste oefentijd wordt voor bijna al de dienstplichtigen (17,430 man) op hoogstens vijf en een halve maand vastgesteld. De voorgeoefenden behoeven niet naar de kazerne, zij zullen anderhalve maand worden geoefend in kampementen, nl. van 15 Juli tot 31 Augustus, dus in vollen zomer- en vacantie-tijd. De niet-voorgeoefenden worden vier maanden geoefend in klein verband en gaan dan op hunne beurt voor anderhalve maand naar de kampementen; de bewapening wordt verbeterd en last not least: er wordt alvast 11 millioen.... bezuinigd.

Dat is reeds iets, maar we verwachten op den duur meer.

Ziedaar het stelsel. Is het een tegenvaller, dat de onderscheiding tusschen kern- en reservetroepen vervalt, daar staat tegeuover, dat het contigent verminderd is van 23000 tot 21.500 of 10,500. De persoonlijke lasten worden dus weer minder. Wel is, door de tijdelijke regeling van een contigent van slechts 13000 man een verwachting gswekt, die sommigen zal ontstemmen, maar het schijnt nu eenmaal volgens de deskundigen vast te staan, dat met een jaarlijksche lichting van 13000 man geen leger is te vormen. Zeker niet, zoolang onze buren rondom niet meegaan in de bekrimping.

Intusschen, het groote voordeel van deze regeling achten we den knauw, die de kazernes krijgen. Hoe eer we van die pest voorgoed bevrijd zijn hoe beter. We zullen er nu met alle kracht naar moeten sturen, dat allen aan de vooroefeningen deelnemen, dan wordt de opkomstplicht veel vereenvoudigd.

Van het Vaticaan.

„Romeinsche vraagstuk.

Onder dit opschrift bevat de „Osservatore Romano" van Vrijdag 2 September het volgende artikel hetwelk wij om de belangrijkheid van het onderwerp en de gezaghebbende zijde, die hier aan het woord is, in zijn geheel laten volgen.

„Het persbureau der Consulta heeft in een boekje onder den titel: „Nieuwe bespreking tusschen Kerk en Staat in Italië" alle of bijna alle artikels verzameld, die over de zoogenaamde Romeinsche quaestie in de Italiaansche pers zijn verschenen van 29 Mei tot 20 Juni laatstleden. Een dergelijke publicatie heeft, in tegenspraak met de bewering van sommigen, plaats gehad, zonder een direct of indirect overleg met het Vaticaan; en daar konden misschien nog gevoegelijk eenige andere artikelen worden bijgevoegd uit de Ialiaansche en de buitenlandsche pers.

De bespreking van het zeer belangrijke vraagstuk, hetzij in de voornaamste dagbladen van Italië, het zij in het parlement, heeft zich — het dient te worden toegegeven — gekenmerkt door hoffelijkheid en eerbied jegens het Pauselijk gezag en de erkenning van het feit, dat de tegewoordige toestand van den H. Stoel zoodanige als aan den H. Stoel past en dat die toestand in het belang van Italië zelf moet worden gewijzigd. Die bespreking heeft dus tot gevolg gehad, dat het besef van de beteekenis der Pauselijke eischen in het nationale bewustzijn is toegenomen, hetgeen door den „Osservatore Romano" zonder aarzelen is erkend. Een uitzondering vormde het „Giornale d'Italia". hetwelk ook thans nog, in zijn nummer van 24 Augustus, naar aanleiding van de publicatie der Consulta, opnieuw herhaalt, dat de rechtspositie van den H. Stoel in Italië de best denkbare is en niet moet gewijzigd worden, „daar de Waarborgenwet, een voortbrengsel van hooge vrijheid, door den Italiaanschen Staat voortdurend op dezelfde ridderlijke wijze wordt toegepast, als dit tot dusverre geschiedde en die heeft bijgedragen tot de goede betrekkingen tusschen Kerk en Staat."

In werkelijkheid is dit afwijkend oordeel van het genoemde avondblad niet van groote beteekenis, wijl de maconniek liberale partij, welker orgaan het is, Gode zij dank, geen merkbaren weerklank meer vindt in het nationale bewustzijn, ook al schijft zij, grof voordeel trekkende van stembus-bondgenootschappen en verkiezingscompromissen, zich zelve invloeden en overwinningen toe, die niet de hare zijn.

Desniettegenstaande zal het niet ondienstig zijn eenige opmerkingen te maken betreffende de redenen, welke het blad geeft voor zijn afwijkende meening.

Allereerst achten wij het hier geboden, in het kort te herinneren aan den rechtsgrond van de eischen des Pausen.

De geestelijke zending, door den Goddelijken Verlosser aan den Paus van Rome opgedragen in de geheele wereld, geeft hem, bij de vervulling daarvan, het recht op volledige vrijheid en op een onafhankelijkheid van elke wereldlijke macht, en legt hem tegelijkertijd den plicht op, de toepassing van dat recht te eischen, zoodat de Paus aan zijn plicht op zeer ernstige wijze zou tekort schieten, indien hij zich tevreden stelde met een afhankelijke positie Die plicht blijkt ook duidelijk uit nog een andere overweging. De Katholieke Kerk is verspreid onder alle volken; bij sommige vormen de Katholieken zoo goed als het geheel of de meerderheid der bevolking, bij andere de grootere of kleinere minderheid.

Het valt dus gemakkelijk te begrijpen, dat de verschillende regeeringen niet met instemming kunnen toezien, hoe de Paus in werkelijkheid of in schijn afhankelijk is van een wereldlijke macht, de Paus, die het geweten bestuurt van zoovele harer onderdanen, zooals in het Britsche Lagerhuis uitdrukkelijk verklaard werd door den voortreffelijken staatsman, den Protestantschen lord Disraeli. En hier is niet voldoende een feitelijke onafhankelijkheid („di fatto"), voortvloeiende uit een vrijwillige beschikking van de heerschende wereldlijke macht, maar wat vereischt wordt, is een rechtspositie, die rechtswaarborgen geeft („di diritte"), iets wat in de tegenwoordige omstandigheden niet schijnt te kunnen worden bereikt zonder territorialen grondslag. Wij kunnen deze belangrijke stof van bespreking in haar bijzonderheden niet nader gaan toelichten; wat wij hier gezegd hebben is voldoende om de rechtmatigheid te doen begrijpen der eischen van den H. Stoel.

Nu verwerpt het „Giornale d'Italia" elken afstand van grondgebied — hoe gering dit ook zij — door den Italiaanschen Staat met betrekking tot de positie van den H. Stoel, omdat, zegt het blad, de Staat daardoor zichzelf voor onwetig zou verklaren en zich grootelijks zou verwakken zoowel in het binnenland als tegenover het buitenland. Deze beweging zal ongetwijfeld aan velen paradoxaal toeschijnen in strijd met juridische begrippen en met voorbeelden, die ook in Italië zouden kunnen worden gevonden; maar wij willen onze beschouwingen houden van hooger standpunt uit.

De wettigheid van de bezittingen des Pausen is niet te betwisten geweest en is ook niet opgeheven geworden door het geweld, indien men ten minste niet het onbeschaafde beginsel wil huldigen: „la force prime le droit" (macht gaat boven recht Red.). De Heiligen Stoel heeft steeds tegen de beroving protest aangeteekend, en zou, om hierboven vermelde redenen, geen afstand kunnen doen van dat gedeelte van zijn grensgebied, hetwelk hij onder de tegenwoordige omstandigheden noodig oordeelt voor de bescherming van de vrijheid en de onafhankelijkheid zijner ambtsvervuling. Daarom blijft het recht van den H. Stoel — het is goed daaraan nog eens te herinneren — onaangetast, en zou Italië door het toestaan van een gebiedswijziging, hetwelk de H. Stoel voldoende mocht achten, geen afstand doen van een wettig bezit, terwijl het daarentegen de rest van zijn bezit zou wettigen.

Dit alles moge aan het „Giornale d'Italia" toeschijnen als niets minder dan zelfmoord of een vermindering van prestige, ons zou dit voorkomen te zijn een daad van stricte rechtvaardigheid en van groot politiek beleid.

Het „Giornale" wenscht, dat „de oude scherpe tegenstellingen mogen verdwijnen en de betrekkingen tusschen Staat en Kerk in Italië steeds vriendschappelijker en hartelijker mogen worden." Zeker, zulk een wensch is loffelijk, maar het is goed hier te bedenken, dat, hetgeen wij gezegd hebben over den rechtsgrondslag der Pauselijke eischen, een onwrikbare waarheid is.

De H. Stoel heeft inderdaad én krachtens zijn gebiedenden plicht én ten overstaan van de buitenlandsche regeeringen, zijn protesten niet kunnen nalaten en zal ze ook niet kunnen nalaten zelfs niet al is de houding van de Italiaansche regeerinspersonen tegemoetkomend en hoffelijk geweest, of al is zij dat nog; het is veeleer duidelijk, dat, teneinde misverstanden en verkeerde opvattingen te voorkomen, de Heilige Stoel aan Zijn protesten des te meer kracht zou moeten bijzetten, naarmate de houding der Italiaansche autoriteiten ertoe zou leiden, om te doen geloeven in een stilzwijgende overeenkomst, daar immers dergelijke protesten het bewijs leveren voor het bestaan van een twist, welke in de oogen van volken en regeeringen de eenige feitelijke waarborg blijft van vrijheid en van onafhankelijkheid. Dat gedurende den wereldoorlog de Pauselijke protesten meer zeldzaam waren, moet worden toegeschreven aan de omstandigheden van het oogenblik; het gebulder van het kanon maakte de stem des Pausen minder duidelijk waarneembaar, en de Paus, getrouw aan de volstrekte onpartijdigheid, welke hij zich van het begin van den vreeselijken strijd had voorgenomen te blijven bewaren, wilde door zijn protesten den toestand van Italië niet nog ernstiger maken. Desniettegenstaande waren die protesten er, wanneer het noodig bleek. Zoo bijvoorbeeld toen de heer Orlando, minister van Justitie, in zijn te Palermo op Nov. 1915 gehouden redevoering beweerd had, dat de Waarborgenwet de vuurproef had doorstaan en de positie van den Paus in Italië voor altijd had vastgesteld, herhaalde de H. Vader kort daarop, in het Consistorie van 6 Dec. van hetzelfde jaar, Zijn protesten in duidelijke en krachtige bewoordingen. Zóó zonderling, zóó abnormaal is de tegenwoordige toestand van den H. Stoel.

Wij gelooven, dat deze opmerkingen voldoende zijn, om den tegenwoordigen omvang van het vraagstuk nauwkeurig vast te stellen, om al te luchthartige illusies te doen verdedigen, en ook om te bepalen, hoe en wanneer de H. Stoel van meening zou kunnen zijn, dat pogingen tot verzoening werden aangewend.

INGEZONDEN.

Curaçao, 1 October 1921.

Mijnheer de Redacteur,

Naar aanleiding van een hatelijkheid in *Voz di Pueblo*, dat namelijk de Katholieke Missie na 75 jaren arbeid slechts wijzen kon op 90 % analphabeten, zond ik een protest aan dat blad. Ik noemde dergelijke bewering en grove leugen. Het is vol strekt onwaar, dat 90 % van ons volk lezen noch schrijven kan. De meneer, die ons volk op zulk een onverantwoordelijke wijze neerhaalt en ons rangschikt onder de wilde en onbeschaafde stammen, heeft zeer zeker minder opvoeding genoten, dan het zoo genaamde ongeletterde volk, dat de eene letter niet van de andere zou weten te onderscheiden.

De Katholieke Missie heeft zeer zeker aan ons Volk alles geleerd wat het voor zijn bestaan noodig heeft. Maar de armoede waarin zeer velen, zoo niet de meesten onzer verkeerden, dwong ons te vroeg de school te verlaten. Velen mijner medeleerlingen, evenals ik zelf, gevoelen in ons leven het gemis van voortgezet onderwijs.

Maar dat is toch heel wat anders, dan dat wij allen analphabeet zouden zijn.

Als die meneer beweerde, dat misschien 9 % der bevolking niet lezen of schrijven kan, komt hij dichter bij de waarheid.

Dit mijn protest, Mijnheer de Redacteur, werd door de *Voz* aangenomen, maar niet geplaatst. Daar er nu al praatjes rondgaan als hadde ik mijn protest ingetrokken, heb ik besloten het ook in uw blad te publiceeren.

Tot dusverre hield ik *La Voz* voor een blad, dat onafhankelijk, ten gerieve van het Volk zou opkomen tegen elke bewering ten nadeele van ons Volk.

Maar dat blad staat ook al onder invloed van een aristocratischen kliek. De *Voz* meent er niets van, als zij zegt altijd op te komen voor het Volk. Zij neemt wel stukken op, die ons Volk zwart maken, en het zoo achterlijk mogelijk voorstellen, maar als uit datzelfde Volk iemand opstaat om zijn landgenooten te verdedigen, dan weigert *La Voz* het op te nemen.

Datzelfde blad herhaalt de belachelijke praat, dat Ons Volk geen belasting betaalt. Alsof we niet wisten, hoe de belastingen verhaald worden op het Volk!

Waar blijft bij de *Voz* de vrijheid van voor zijn meening uit te mogen komen?

Zij geeft die vrijheid alleen aan haar partijgenooten.

Heel goed begrijp ik, dat de *Voz* niet zoozeer tegen ons Volk is, als wel tegen de Katholieke Missie, waaraan ons Volk de eerste beschaving dankt. Zij beweert, dat de Paters ons dom houden.

Maar is dat niet vreeselijk ondankbaar jegens diezelfde Paters?

Aan die domheid van ons Volk is het te danken, dat de groote massa nog altijd maar niet begrijpt uit welken hoek de wind waait, en meedoet wanneer het wordt op geroepen tot een algemeene manifestatie, zonder te vragen wat er eigenlijk gaande is en waarom heel die beweging geschiedt.

En wat is nu de dankbaarheid dier heeren tegenover het volk, dat hen zoo dapper hielp manifesteeren?

We worden dom en achterlijk gescholden. Alsof die heeren geen dankbaar gebruik weten te maken van die domme achterlijkheid der groote massa!

Maar de waarheid vindt haar weg wel en zal zich baan breken, de leunen ontmaskeren en het bedrog aan de kaak stellen.

Een goeden raad geef ik ten slotte aan de *Voz*-mannen.

Wilt ge medestrijden in het welbegrepen belang der Bevolking, staakt dan uw aanvallen op den Katholieken Godsdienst. Daarin gaat het Katholieke Volk zeker nooit met u mee, omdat het zich juist zoo vrij gevoelt krachtens dien Katholieken Godsdienst.

Ten tweede: behoort in werkelijkheid van harte tot het Volk, en draagt geen falsch masker van democratie.

Ten derde: als het belang van het Volk dit eischt, sluit u dan eerlijk aan zelfs bij uw tegenstanders.

Dan zult Ge werkelijk zijn de Stem van het Volk, voor het Volk.

Ik besluit met een beroemd gezegde van den grooten volksvriend Simon Bolivar, de Bevrijder:

„Alleen het volk zelf kent zijn welbegrepen belang en is meester over eigen lotsbestemming, maar niet een oppermachtig heer, noch een partij, noch een fractie.

Alleen de werkelijke Meerderheid is waarlijk souverein."

Willem E. Kroon.

Correspondentie van Aruba.

De Draadlooze op Aruba.

De Draadlooze, te Oranjestad, maakt in de laatste dagen een ernstigen crisis door.

Volgens bekomen informatie is dit station thans afhankelijk van de nieuwe stations op Venezuela.

Een ieder weet, dat Venezuela in den laatsten tijd draadlooze verbinding met La Guayra, Caracas, Puerto Cabello, Maracaibo, enz. heeft. Die stations hebben kracht genoeg en zijn krachtiger dan 't kleine Arubiaansche station.

Vóór de oprichting der bovengenoemde Venezolaansche stations kon Aruba dagelijks zonder veel bezwaar met Curaçao in verbinding treden, om zijn telegrammen over te seinen. Maar nadat de stations van Venezuela over en weer seinen en ontvangen, nu wordt het station op Aruba bij 't zenden der telegrammen vreeselijk gestoord, op zulke wijze, dat in de laatste drie dagen van September de chef van dit station 20 urgente telegrammen aan hunne respectievelijke eigenaars terug moest zenden, omdat Curaçao die telegrammen niet kan ontvangen.

Het feit is, dat de Venezolaansche stations niet 't station op Aruba bij 't sturen der telegrammen hinderen, maar zij storen 't station op Curaçao in het ontvangen der telegrammen van Aruba.

De reden, waarom de op Venezuela opgerichte stations 't station op Curaçao in 't ontvangen der telegrammen storen, is de volgende:

De stations van Venezuela gebruiken voor het zenden der telegrammen binnen Venezuela dezelfde golflengte als ons station op Aruba, welke 600 Metergolf is én welke ook de eenige is, die 't station op Aruba gebruikt. Wil Curaçao onze telegrammen ontvangen, dan moet het zijn ontvangstapparaat op 600 meter golf brengen.

Maar wat gebeurt er?

Curaçao kan de telegrammen van Aruba niet ontvangen, want ook de stations op Venezuela sturen haar telegrammen op dezelfde golflengte en in plaats van onze telegrammen te ontvangen, ontvangt Curaçao de telegrammen uit Venezuela, daar die stations krachtiger zijn dan 't station van Oranjestad.

Als Aruba nu een kans schoon ziet, stuurt het een of twee telegrammen maar alle overige telegrammen blijven achter, zonder geseind te kunnen worden.

Het is alsof een kind samen met een man schreeuwt, dan hoort men alleen den stem van den man, die krachtiger is dan de stem van 't kind. Dit is 't geval met 't kleine station van Aruba. Het is te klein om gehoord te worden, wanneer in de buurt andere krachtige stations aan 't spreken zijn.

Desniettegenstaande bestaat er een middel om dezen wantoestand te verbeteren en te verhelpen en dat is 't onderstaande:

I. Ons Gouvernement kan 't Venezolaansch Gouvernement verzoeken, om de golflengte van zijn stations te veranderen. Door deze verandering zullen de Venezolaansche stations niets verliezen of lijden. Zoodoende zal 't klein station op Aruba wat rust krijgen en geregeld weer zonder veel bezwaar zijn telegrammen naar Curaçao seinen.

II. Ons Gouvernement kan ook de golflengte van ons station laten veranderen, wat ook goede resultaten geven zal.

De Draadlooze van Aruba is niet krachttig genoeg en is ook van oud systeem.

Het is van 't systeem der gewonevonk, die tegenwoordig geen ander station meer gebruikt. Thans gebruiken alle moderne stations 't systeem van fluitvonk, voordeeliger dan dat van gewone vonk, daar, in den tijd van luchtstoringen haar seinen gemakkelijker te onderkennen zijn dan dat van de gewone vonk.

In de luchtstoringstijd worden onze telegrammen met moeite naar Curaçao gezonden omdat dit station zwak is. Als Aruba een krachtiger station, van 't systeem fluitvonk bezat dan zouden de Handel, scheepvaart en 't volk beter bediend worden.

30 Sept. '20.

Chaparra.

Den 25sten dezer viel uit Cuba de goelet "Chaparra" de Paardenbaai met 241 passagiers binnen. Deze 241 werklui bestaan uit Curaçaoenaars, Bonairianen en 3 Venezolanen.

Op weg naar dit eiland sterven a/b v/d Chaparra 3 mannen, die over boord werden geworpen. Deze drie heeten: Santiago Ras, Johannes Angela en Antonio Jansen. De twee eersten zijn van Aruba en de laatste is van Curaçao.

In het hospitaal "San Pedro de Verona" werden 5 zieke werklui opgenomen, waarvan reeds 3 Curaçaoenaars zijn gestorven, n. l.: Juan Mercedes, Lorenzo Maduro en Juan Monte. De twee eerste Curaçaonaars werden den 27sten dezer ter aarde besteld, de laatste heden; den 30sten September.

Dezer dagen werd er hier te water gelaten een nieuwe schoener, die „Engracia" zal genoemd worden.

St. Petrus Stichting.

, 1 October,

Eergisteren vierde Sint Pedro van Verona's Hospitaal het eerste jaar van zijn inwijding en heden herdenkt het zijn eenjarig bestaan als publiek ziekenhuis.

Denzelfden dag van zijn opening werden daar de eerste patiënten in 't hospitaal opgenomen.

De oprichting van dat hospitaal was niet een weelde, maar iets, dat in een lang gevoelde behoefte heeft voorzien.

De onderstaande gegevens zullen u, Lezer, dat duidelijk maken.

Gedurende het eenjarig bestaan van het hospitaal werden in 't geheel 226 Arubianen en zieke werklui uit Cuba opgenomen en verpleegd, waaronder zelfs eenige pokkenlijders.

Van dit aantal zieken zijn er maar 19 gestorven, nadat ze eerst bediend waren. Op 't oogenblik zijn er in het hospitaal 18 zieken, terwijl gedurende 't heele jaar 146 menschen weer gezond en wel naar hun huis zijn teruggekeerd.

Gelukkig is Aruba heden in 't bezit van een modern hospitaal, dat zeer net en zindelijk is, zoodat de zieken van dit eiland hier zelf de vertroosting van een liefdevolle en deskundige verpleging kunnen vinden.

Op dezen dag dan een woord van dank aan den Edelmoedigen Oprichter van dit hospitaal, Mgr. M. G. Vuylsteke, en aan de Goede Eerw. Zusters verpleegsters, M. Clara en M. Gerobina, die gedurende dit eerste jaar de zieken zoo uitstekend hebben behandeld en verpleegd.

Berichten uit de Kolonie.

De Brioncommissie.

Z. H. D. de Apostolisch Vicaris mocht een waardeerend schrijven ontvangen van deze Commissie, onderteekend door den Heer A. D. CAPRILES, Voorzitter, en JOS M. L. MADURO, Secretaris.

De Commissie verklaart zich zeer erkentelijk voor de deelneming der R. K. Missie bij gelegenheid der viering van het Eerste Eeuwfeest van ADMIRAAL BRION en kwijt zich zeer gaarne van de hoogst aangename taak Z. D. H. en de Geestelijkheid haren diep gevoelden dank aan te bieden voor de Plechtige Mis en Te Deum die zoo zeer hebben bijgedragen tot de luisterrijke herdenking van dien gedenkwaardigen dag.

De Commissie maakt van deze gelegenheid gebruik Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid de betuiging van hare bijzondere hoogachting aan te bieden.

De Katholieke Bevolking waardeert ten zeerste deze openlijke erkenning van volle medewerking van haar Bisschop en Geestelijkheid bij haar Nationalen feestdag.

Zeer zeker is het 't algemeene verlangen der Bevolking, dat de Brioncommissie welke zich zoo uitstekend heeft gekweten van haar moeilijke taak, in stand blijft om de spoedige plaatsing en de plechtige onthulling van het Standbeeld voor de bereiden. Aan medewerking zal het ook op dien dag, des gewenscht, niet ontbreken.

Brionplein.

Dit mooie plein leent zich bizonder tot het houden van openbare volksvermaken, als daar zijn wedloop, wielerwedstrijd, bloemencorso, lintendansen, steltenloop, schoonrijden op rolschaatsen en dergelijke.

Nu het Bestuur der Kolonie de goede zorg voor dit plein op zich heeft genomen verwachten wij een spoedig herstellen van den kaairand, die leelijk begint af te brokkelen en groote gaten vertoont, waar de zee vrij in uit en doorspoelt. Het vuil wordt in die gaten opgehoopt, wat niet tot sieraad strekt van dezen mooien wandelweg.

En als dan later heel het Plein eens beasfalteerd kon worden!

Eerw. Soeur Maria Herona ✠.

Na kortstondige ziekte overleed Zaterdag kalm en zacht in het St. Martinus-Gesticht de Eerw. Zuster MARIA HERONA. De bedrijvige portieres wordt thans zeer gemist, haar dood kwam zoo onverwacht. Zij was pas 43 jaren, nog pas 10 jaar op Curaçao. Moge zij spoedig de eeuwige rust gevonden hebben en het eeuwig verblijden in den Heer.

Mejuffr. JOHANNA VERHAAR werd 21 Juli 1878 te Zevenhoven (N. Holl.) geboren, nam 25 Maart 1904 den kloostersluier aan te Rosendaal legde 25 Maart 1906 aldaar hare plechtige Geloften af en kwam 10 December 1911 op Curaçao aan.

R. I. P.

Les Etrangers — Caprella 4-0.

Onverwachts kregen we Zaterdag l. l. een voetbalwedstrijd te zien tusschen Les Etrangers en een geïmproviseerd elftal van het SS. Caprella.

Al in het begin blijkt de meerderheid van L. E.; er zit verband in hun spel, terwijl hun tegenstanders, individueel af en toe heel aardige staaltjes van voetbal-kunnen-en-kennen demonstreeren, doch van een combinatie, die samenspelend één geheel vermocht te vertoonen, is niets te bespeuren.

L. E. speelt zeer enthusiast; bij hen vallen v. Lente, Scott en Clark het meest op door hun solied spel. Toch blijft v. Dorp, die deze keer niet meespeelt, als midhalf, "the right man in the right place", voor wat zijn spelverdeeling, goed overgeven en schieten betreft.

Voor de rust maakt L. E. twee doelpunten,

Na halftime krijgen L. E. ook nog de wind in hun voordeel, en ofschoon C. nog al een keer de bal aardig weet op te brengen, gelukt het hun toch niet tot doelpunten te komen. Hun keeper slaagt er in enkele ballen meesterlijk te stoppen, maar kan toch niet beletten, dat L. E. hem nog 2 maal verrast.

Het einde komt met 4-0 voor Les Etrangers.

Technisch stond het spel o. i. hooger dan bij de Kampioenwedstrijd. Heel eigenaardig was het verre uitloopen van de Engelsche achterspelers dat tot gevolg had, dat nog al eens gefloten werd voor buitenspel.

De wedstrijd maakte een zeer prettige indruk door de amicale en sportieve wijze, waarop gespeeld werd, heel wat anders dan we hier dikwijls gewoon zijn. Een kenner drukte dat heel juist uit: "that's football and no fighting".

Scheidsrechter Reitsma was als altijd onberispelijk in de leiding.

Aan L. E. onze felicitatie met deze mooie overwinning.

Havenbeweging.

Gedurende de maand September vielen niet minder dan 82 stoomschepen onze haven binnen, en 99 zeilschepen te samen 184 schepen, waarvan 39 van de *C. P. M.*

Een dubbel record.

Errata.

Het vorige nummer onzer courant moest zijn No. 1968 daarom verschijnt heden No. 1969.

Onze Uitvoer.

In het tweede kwartaal van het loopende jaar bedroeg de gezamelijke waarde van onzen uitvoer slechts fl 1.520,823 tegen fl 4.481,918 in het eerste kwartaal. Werd uitgevoerd:

AAN ALOE.
voor fl 15,818.

DIVIDIVI.
voor fl 5,356.

GEITEVELLEN.
voor fl. 9,235.

HOEDEN.
voor fl. 124,446

HUIDEN.
voor fl. 7,514.

MEST.
voor fl. 14.430.

GASOLINE.
voor fl. 390,100.

PETROLEUM.
voor fl. 43.481.

RESIDU.
voor fl. 217,546.

PHOSPHAAT.
voor fl. 311,910.

SCHAPEVELLEN.
voor fl. 10,635.

STEENKOLEN.
voor fl. 214,759.

ZOUT.
voor fl. 20,900.

ongespecificeerd.
voor fl. 121,433.

Oficieele berichten.

De eerste klerk G. J. Ferguson is definitief benoemd tot adjunct commies, en 2de klerk C. E. Rincon tot eerste klerk.

Aan den adjunct-commies ten parkette van den Procureur-generaal J. N. van der Veen Zeppenfeldt is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den hoofdcommies ten postkantore H. A. Willemsen, thans met verlof in Guatemala, is tot herstel van gezondheid zes maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den seinwachter op den seinpost Jack Evers L. J. Zimmerman is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend, en Nelson Coster is tijdelijk met die functiën belast.

Aan den agent van politie 1ste klasse C. van Amersvoort is tot herstel van gezondheid twee weken verlof verleend.

Aan den tijd. agent van politie 2e klasse C. W. de Grijze is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Mej. A. C. Winkel is tijd. benoemd tot 2e beambte en werkzaam gesteld ter Administratie van financien.

G. Bor en P. S. A. Garri zijn belast met het opsporen van strafbare feiten voor zooveel aangaat gronden, toebehoorende aan de Curaçaosche Petroleum Maatschappij.

Aan den ontvanger op Bonaire J. M. S. van Eps is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend en de klerk P. B. Gorsira is tijdelijk met diens functien belast.

Aan de postbeambte op Saba Mevr. A. M. Domling is op haar verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De onderwijzer 4e klasse op Saba Mej. Moud Hassel is in activiteit hersteld, en Mej. H. C. Crossley is eervol ontheven van hare tijdelijke werkzaamstelling aan de school als kweekelinge.

Posterijen. Aangeteekende brieven: Julio A. de Lima & Co, Bank voor Nederland en Koloniën. Gewone brieven: Elenita Maduro, Resmonda Janga, Josefina Antez, Roberto Jams, Isabel Gaatman, Leonor Jance, Alberto Giel, Jose Santiago Soto, Miguel P. Sterrard, Blanche Duinkerk, Jan Williams, F. Marcunier, Adelaida de Severeyn, Rosita Rodriguez, Martina Martes, Zaia George, J. Drijerschor, Enesita Regales, Lodovica Felidad, Amelia Maduro, Jose E. Ugueto. Een ongefrankeerde aan M. R. Baron.

Wonderbare genezing te Lourdes.

Een nieuwe, schitterende genezing wordt uit Lourdes gemeld. Sinds jaren leed Juliette Nancy, uit Chaumont (Boven-Marne) aan tuberculose; daarbij kwam nog een buitengemeen ernstige hersenvliesontsteking, welke somwijlen zoo hevig was, dat de patiënte dagen bewusteloos lag.

Juliette Nancy merkte eerst, dat zij in Maria's genadeoord vertoefde, toen zij den 20sten Augustus in de piscine was neergelaten. Toen gevoelde zij zich plotseling zeer wel. Veertien maanden lang was ze bedlegerig geweest, nu wandelde ze alleen en zonder steun naar de grot, om Maria te danken.

Zondag verscheen ze op het „Bureau des constatations", waar algeheele genezing werd vastgesteld. Meer dan 20 doctoren hebben de patiënte onderzocht en de verklaring der experten bevestigd.

„Alle morbide verschijnselen zijn verdwenen bij deze vrouw van 30 jaar die zoo ernstig was aangetast, verklaarde dr. Marchand aan een vertegenwoordiger van de „Croix". Het is onmogelijk deze genezing door de werking van natuurkrachten te verklaren."

Fosfaat.

3 Sept. vertrok het Zweedsche stoomschip TORILD met 1.432.560 K.G. fosfaat naar Malmö.

14 Sept. het Deensche S.S. PROXIMUS met 3.098.800 K.G. fosfaat naar Bremen.

29 Sept. het Duitsche S.S. MARIE HORN met 1.930.400 K.G. fosfaat naar Gothenburgh.

Montaña 4 Oct. 1921.

Heden ontving ik het treurig bericht van het overlijden van mijn Dierbaren Vader.

Ik beveel de ziel van den dierbaren overledene in het H. Sacrificie mijner confraters en in de gebeden mijner vrienden en kennissen aan.

P. F. Hendriks.

Pastoor Montaña.

BUITENLAND.

De protest demonstratie tegen den moord op Erzberger. — Begrafenis van den vermaarden staatsman.

Mathias Erzberger is door millioenen begraven. Ja door millioenen. Het is een schouwspel, dat de wereld wel nog nooit heeft beleefd. Terwijl duizenden in Biberach persoonlijk aanwezig waren bij de begrafenis van den gesluipmoorden Erzberger, werden in alle steden van heel het Rijk op hetzelfde uur enorme demonstraties gehouden, om te protesteeren tegen den moord, tegen de vijanden van Erzberger, die in hem de republiek hebben willen vermoorden en om den grooten doode te eeren. Heel Duitschland droeg Erzberger ten grave. En nergens werd de rust verstoord en alles verliep in groote waardigheid.

Millioenen! In Berlijn kwamen honderdduizenden in beweging om de protesteeren, honderdduizenden, die niet behoorden tot de partij van Erzberger, maar die een sterke gemeenschap met het slachtoffer voelden, omdat zijn tegenstanders ook de hunnen zijn. En zoo ging het ook in de provincie. München ziet 60.000, Frankfort 50.000, Keulen 60.000, Kassel 10.000, Leipzig 50.00h, Breslau 14.000, Stettin 15,000, Hamburg 100.000, Hannover 25.000, Spandau 15.000, Kiel 30.000 demonstranten. 't Zijn maar een paar getallen. Heel het Rijk was op den been. En zoo werd de begrafenis van Erzberger tot het geweldigste schouwspel, dat ooit werd gezin.

In Berlijn overtrof de demonstratie alle vroegeren. Daarover is heel de pers het eens. Méér dan 500.000 menschen trokken in eindlooze stoeten door de straten. Allen in plechtige rust. Centrum, democraten, sociaal-democraten en onafhankelijken. Vele optochten met muziek voorop. Allen met de roode vaandels, de oude sociaaldemocratische partijkleur (niet als symbool van het communisme) en met de nieuwe Rijkskleuren voorop. En die nooitgeziene massa's stroomden naar de „Lustgarten", het wijde plein voor het voormalige, keizerlijk paleis, omringden heel het paleis, op het breede gedeelte, waar 't reusachtige standbeeld van Willem I, het met leeuwen en arcades omgevene, staat en op de „Schlossesfreiheit", het derde plein, het grootste, aan den kant van de Marstall, de oud keizerlijke stallen 500.000 demonstranten. Hier staat de briefschrijver hopeloos. En tusschen de 500.000 spreken 40 redenaars, slechts gehoord door weinigen. En in alle toegangsstraten tot de pleinen, op „Unter den Linden" is alles verstopt van optochten en menschen. Geen keizer, geen koning had ooit zulk een begrafenis. En elke rede is een panegyriek op het werk van den vermoorde van Griesbach. En boven de honderdduizenden heffen zich vanen en vlaggen en borden en opschriften. Vlak tegen het paleis, waar de Hohenzollern onze Oranjevorsten zetten, hebben de communisten zich ingedrongen. Maar zij verstoren de rust niet. Op elk dezer steenenprinsen zit een man met een roode vlag, zit er als een man, die door een ander op de schouders wordt gedragen. En tusschen die prinsen staan op de balustrade Adolff Hoffmann met wapperende manen en Clara Zetkin in een witte mantel als van een Russische moesjik en sweept de massa's op met haar snijdende stem die haast een moord is in zoo oud een mond. Beiden zijn omgeven van vaandels bloedrood, en de sovjetsterren. Maar de orde blijft bewaard. Er is bij die demonstratie niet één politie-agent te zien. De groenen staan wel alarmbereid, maar in hun kazernes, Alleen de baanmijl om den Rijksdag is bezet. Daar dragen de groenen borden: Eerbiedigt de wetten der republiek! En zij worden geërbiedigd. Heden ook door de communisten.

Vijfhonderdmaal duizend menschen Een onoverzienbare zee. En daartusschen een feest van vlaggen. Op alle beelden en uitsteeksels ook van paleis, dom, museum, en monumenten. Een waaghals zit boven op den helm van het ruiterstaandbeeld van den ouden Pruisischen koning in de „Lustgarten", en nog geweldiger waaghals zit in duizelingwekkende hoogte op pickelhaube van Willem I, hoog te paard op het gigantischmonument van 1870. En boven de hoofden dier doode Hohenzollerns wordt breed ontplooid de roode vlag. Een beeld, om nooit te vergeten.

En de massa's demonstreeren. En die demonstraties worden een openbaring. Zij vervullen met vertrouwen op den gezonden zin, op de discipline en tucht der breede massa's 500.000 menschen waren niet te dirigeeren. Zij dirigeerden zich zelf, De roode vaan overheerschte niet meer. Het zwart-rood-goud brak den rooden baan in breede bres. Simbool van ontwikkeling in de richting der „Staatsgezinnung". Het geweldige en waardige verloop der demonstratie, waaraan de aanhangers der verschillende politieke richtingen, leden van alle standen en beroepen deelnamen, doet hopen, dat de regeering kan rekenen op den goeden wil en het politiek inzicht der demonstranten. Ieder tumult had beteekend een gevaar voor den binnenlandschen vrede, voor de veiligheid van den staat der republiek. Dit gevaar is vermeden. Berlijn mag trotsch, de wereld tevreden zijn. De wensch der honderdduizenden is niet meer om uit de bedrijven weg te loopen, zooals in 1918-19, neen, het tegendeel: hun wensch is, om in vrede en eere te arbeiden. Niet een aera van onrust en onlusten wilden zij inluiden, neen, het tegendeel: zij wilden energiek het besluit verkonden, om de rustige ontwikkeling van het vaderland op den bodem der grondwet van Weimar te verzekeren en voor gevaar te behoeden.

En dit is goed.

Het eenig mogelijke op dit oogenblik in Duitschland is de republiek, omdat alle monarchisten de oude imperialisten van 1914 zijn, predikers en uivoerders van geweld. De eenig mogelijke regeering is thans de regeering Wirth.

De Entente laat geen twijfel. Komen de al-Duitschers weer aan het bewind, „dan", schrijft bijvoorbeeld de „Morning Post", „moet maarschalk Foch weer verschijnen met zijn scherp zwaard."

En héél de wereld, ook de neutrale zou toejuichen: weg met de militaire al-Duitschers. En daarom is het goed dat de regeering het dragen der keizerlijke uniform heeft verboden; is het goed, dat zij negen al-Duitsche bladen heeft verboden; is het goed, dat de politie in Berlijn de Sedanfeesten heeft verboden. En daarom is het goed dat de regeering nu eindelijk met alle middelen een einde wil maken aan het bedrijf van al-Duitsche zijde, om elken dag staatvorm en regeering door het vuilste slijk te sleuren en tot politieken moord te hitsen· (Nu schijnt Scheidemann er aan te moeten. Hij krijgt tot 75 dreigbrieven per dag, waarin hem wordt aangezegd, dat hij na Erzberger er aan moet.)

De regeering zal nog enorme moeite hebben, om de republiek te houden. Het woelen der Hohenzollernsche monarchisten overtreft alle beschrijving. En de brutaliteit der Hohenzollern is thans haast nog grooter dan hun lafheid in de ure des gevaars. Z. M. de keizer en koning telegrafeerde aan front-Ludendorff uit Doorn, sabelrammelende telegrammen als vroeger uit Postdam. Eitel Fritz, z'n vertegenwoordiger in Postdam, houdt parade over oude regimenten en „Heil dir im Siegeskranz" speelt er bij de muziek van de — Rijksweer.

Over dat telegram van den keizer is het laatste woord nog niet gesproken. De Duitsche bladen citeeren dezer dagen ijverig Engelsche persstemmen, waarin gezegd wordt, dat Wilhelm II zijn belofte tegenover Holland heeft geschonden, dat de Hollandsche regeering hem daar energiek op heeft gewezen, dat er nota's gewisseld zijn in deze kwestie tusschen Engeland en Holland. Al die persstemmen eindigen met er op te wijzen, dat Doorn niet ver van Postdam ligt.....

De massa's hebben derhalve op allerindrukwekkendste wijze het bewijs geleverd, dat zij niet van de Hohenzollerns zijn gediend. Hun terugkeer beteekent heerschappij der al-Duitschers, die deze thans voorbereiden met alle middelen, zelfs met moord!

En terwijl in heel het Rijk de millioenen demonstreerden, werd onder geweldige deelname in Bibrach Mathias Erzberger in het eeregraf, dat die oude stad aan den Rijn hem stichtte, bijgezet. Op de plaats van den moord in Griesbach wordt een „Sühnekapelle" gebouwd, waar elk jaar, als de moord verjaart, de Mis zal worden gelezen. In Bibrach lazen honderden geestelijken van het morgenkrieken aan het Requiem voor den vermoorden staatsman.

Duizenden vulden de kerk, met den Rijkskanselier aan de spits. Duizenden gingen achter het lijk ter begrafenis. Bij het graf spraken velen en eerden den grooten doode. Ja, den grooten doode! De kanselier van het Rijk, dr. Wirth, gaf een even rechtvaardige als preciese karakteristiek van Erzberger's persoonlijkheid. Deze karakteristiek uit zulk beroepen mond, die op hoogen post voorzichtig, afwegend moet zijn, is van groote waarde.

De bekende Engelsche economist Jonh Maynard Keynes, wiens bekend werk "The economical consequences of the peace" wij hier reeds enkele malen besproken hebben, heeft thans opnieuw van zich doen spreken.

Keynes, die als economisch adviseur de conferenties heeft meegemaakt, die aan de vastselling van het vredesverdrag van Verailles vooratgingen, heeft in zijn bovengemoed boek een scherpe critiek geleverd op de economische zijde van het vredesverdrag, Daarover is hij wel heftig aangevallen, vooral in de Fransche pers, maar de practijk heeft tot nu toe wel duidelijk bewezen, dat Keynes in tal van zaken een juist inzicht héeft gehad.

Thans heeft hij wederom een drietal artikelen geschreven over het Londensche ultimatum, waarbij aan Duitschland de verplichting werd opgelegd tot betaling van een schadevergoeding van 225 milliard gouden marken.

In deze drie artikelen, waarvan Zaterdag j. l. het eerste verscheen, besgreekt hij, de economische toekomst, n. l.: 1o. de overeenkomst een Duitschland betreffende de schadevergoeding; 2o. de uitwerking van déze overeenkomst op den wereldhandel; 3o. de verplaatsing van het economisch evenwicht tusschen de Oude en Nieuwe Wereld. De overeenkomst van 12 Mei 1921 houdt hij voor beter dan het verdrag van Versailles.

In zijn eerste artikel constateert Keynes dat terwijl in politiek opzicht de toestand wat opgehelderd is, de economische vooruitzichten tot groot pessimisme aanleiding geven.

En al dadelijk ontneemt hij degecen, die meenden, dat de regeling van 21 Mei 1921 voor het herstel, een duurzame overeenkomst zou zijn, hun illusie en betoogt hij, dat deze regeling slechts een voorloopige was, die spoedig een herziening noodig maakt.

Keynes vreest, dat de afbetalingen van Duitschland moeilijkheden zullen gaan ondervinden met die van half April 1922; in een tijdperk tusschen Februari en Augustus voorziet de Engelsche schrijver een vastloopen der betalingen.

Mochten de Duitsche eigendommen in Amerika (thans nog gerequesteerd) tot een bedrag van twee milliard goudmarken middelijk of onmiddelijk gebezichd kunnen worden voor het herstel, dan is de ineenstorting voor eenigen tijd te verschoven.

Een dergelijk resultaat, zoo betoogt Keynes verder, zou ook te bereiken zijn met buitenlandsche leeningen tot voldoende omvang, maar alle middelen zullen op den duur toch nutteloos blijken.

Hij meent ten slotte dat het onmogelijk is een volk, in de omstandigheden als waarin hei Duitsche verkeert, de helft, ja twee derde deel van zijn inkomen te laten betalen voor het herstel van Europa.

De laatste overeenkomst voor het herstel heeft het Duitsche volk een verademing gegeven tot 1922, maar die overeenkomst biedt al evenmin als haar voorgangster mogelijkheid voor een duurzame verbetering.

Dat deze beschouwingen weinig instemming hebben bij de Fransche pers, ligt voor de hand.

Op de meest grove wijze wordt Keynes aangevallen, waarbij echter vergeten wordt zijn beweringen met argumenten te weerleggen.

Bainville in de „Liberté" gooit het echter over een anderen boeg en schrijft.

„Tegen het einde dezer maand zal Duitschland het milliard, bij het ultimatum geëischt, volledig hebben betaald. Nu pas heeft de Bank Morgen twaalf millioen mark-goud ontvangen, te brengen op het crediet van de Bank van Engeland. Zooals men weet, blijft er voor Frankrijk geen pfenning op dat eerst milliard over. Overeenkomstig het besluit van de Financieele Conferentie. d. d. 13 Augustus, zullen wij het eerste jaar geen duit meer ontvangen.

Hoewel het Fransche Gouvernement dat besluit niet heeft goedgekeurd, schijnt men nog geen middel te hebben gevonden om het te laten herzien.

Stellen wij nu, dat aan Engeland zijn bezettingskosten worden vergoed en dat België in den loop van den zomer van 1922 zekere bedragen heeft ontvangen, als uitvloeisel van zijn prioriteit. Op dat oogenblik — 't is dan onze beurt om iets te ontvangen — ooreen wij, dat Duitschland bankroet zal gaan. En dit zal juist op tijd het geval wezen, om ons niet te moeten betalen.

De profeet, die zulks voorspelt, is de heer John Maynard Keynes. En men zou verkeerd doen, die voorspelling niet ernstig op te nemen, want de vorige pronostieken van denzelfden schrijver zijn bijna alle uitgekomen, vaak zelf overtroffen, en van niet veel economici kan men zulks getuigen.

Het mechanisme der successen van den heer Keynes is trouwens zeer eenvoudig.

In niet hoogere mate dan anderen bezit hij de gaaf van voorzegging. Zijne berekeningen en statistieken hebben geen bijzondere kracht. Hij weet, dat de Duitschers niet willen betalen — wat als heel natuurlijk moet worden beschouwd — en dat de Engelschen hen liefst niet méér willen laten betalen dan strikt van noode is. Telkens wanneer de heer Keynes de financieele eischen der Entente als overdreven afschildert, is hij er dus zeker van, in Duitschland met geestdrift te worden ontvangen en in Engeland met synpathike aandacht te worden gelezen, zoodat hij tenslotte gelijk krijgt."

Ook „Le Temps" wijdt een bespreking aan het artikel. Het blad zet zijn campagne voort tegen de aan België toegekende prioriteit en trekt uit het artikel ven Keynes deze conclusie. dat men, wanneer dit zoo is, de intergeallieerde financieele conventie moet intrekken, waarbij het milliard, dat Duitschland dit jaar zal betalen alleen tusschen Engeland en Belgi éverdeeld wordt en waarbij Frankrijk wordt uitgesloten, omdat het de Saarkolen heeft ontvangen.

Laat men, zoo adviseert „Le Temps" spottend, dit milliard liever in reserve houden om Duitschland te helpen door de periode van insolvabiliteit heen te komen....

